THE ISRAELITE PRESS
The only Jewish Newspaper in Western Canada.
דאָס אידישע וואָרט
Office and Place of Business: Israelite Press Bldg., 165 Selkirk Ave., E.
Published daily except Saturday and Sunday.
ENTERED AS SECOND-CLASS MAIL MATTER AT OTTAWA.
Subscription: $6.00 per year.
Established 1910 Phones: 55 409—52 213
WINNIPEG — MANITOBA

און דער אנטיסעמיטיזם וואקסט!

די רומענישע אנטיסעמיטן האבן די טעג אָפּגעהאלטן א גרויסן זיג: קאדרעאנו, איינער פון די פינסטערסטע רומענישע אנטיסעמיטן און פאגראמשטשיקעס, איז דערוויילט געווארן אין דערגעצנגנגס וואן אינ'ם נעאמצער קרייז צום פּראלאמענט מיט א גרויסער מערהייט. אין ער וועט זיינע פאגראם העצעס איצט קאנען אָנפירן אומגעשטערט (באמש מען האט אים אזוי אויך ווייניק געשטערט) פון דער פּראלאמענטארישער טריבונע.

דעפּוטאט לאנדוי דערקלערט, אז קאדרעאנוס זיג צייגט, אז די רומענישע אידן זיצן אויף א וואולקאן. אלע רומענישע פּארטייען האבן ביטער באקעמפט קאדרעאנוס קאנדידאטור, אבער די פּויערים פונ'ם וואלקריין האבן צו זיי ווייניק וואס צוגעהערט זיך און האבן געגעבן דעם אנטיסעמיטישן פּויער עקה טייזנט שטימען. גאנץ איינפאך: קאדרעאנו האט צוגעזאגט זיי א זאך וואס דער פּויערשער מח קאן אנטבעסטן באגרייפן. — היות ווי די אידן זיינען שירדיק אין זייער שוואך דער לאנד, וועט ער זיי דערלויבן צו פינדערן די אידן אין קאנפיסקירן זייערע פּארמעגנס, ווען ער וועט זיין אין פּארלאמענט.

די דעפּוטאטן פון דער פּויערשער נאציאנאלער פּארטיי אין אפילו פון די אנדערע פּארטייען פּראטעסטירן קעגן קאדרעאנוס דערווייל לונג. גאנץ ניט, זאגן זיי, זיצן צוזאמען מיט א מערדער. — קאדרעאנו איז מיט א קורצער צייט צוריק געמשפט געווארן פאר'ן מארד פון דעם פּאליצי שעף פון יאסי.

אבער אפילו די וואס פּראטעסטירן קעגן קאדרעאנוס דערווייל לונג טוען עס חלילה ניט אויס באונדער ליבשאפט צו אידן, זיי זיינען בלויז אביסל ווייניקער אנטיסעמיטישע ווי ער, — די דערפאהרונג האט אונז דערווייזן, אז ס'איז בלויז אן אונטערשייד אינ'ם גראד פון אנטיסעמיטיזם ביי די רומענישע פּאליטיקער, און צי בראטיאנו, צי מאניו, צי יאָרגא שטיים אין דער שפּיץ פון דער רעגירונג. וועט זי אלצאיינס אנפירן אן אנטיסעמיטישע פּאליטיק. דער פאקט איז דאך, אז קאדרעאנו איז געמשפט געווארן פאר מארד און איז באפרייט געווארן, און עס האט נאך ניט פאסירט, אז אן אנטיסעמיטישער פּירער זאל אין רומעניע פאר'משפט ווערן. וועלכן פאהרבערכן ער זאל ניט באגיין. די רומענישע פּויערס[illegible]ען דאס ניט וויסן אין לערנען דערפון, אז די אנטיסע מיטן זיינען אלעמאל געגעבן . . .

אם האט מען געזאגט אויף פּראָפעסאָר יאָרגא. איצטיקער פּרעמיער פון רומעניע, אז ער האט שוין לאנג חרטה געהאט אויף זיין אמעריקן אנטיסעמיטיזם. ער האט דאס אליין דערקלערט בעת ער האט באזוכט אמעריקע מיט אן אנדערהאלבן יאָר צוריק, ווי ער איז אבער געווארן פרעמיער, האט ער זיך אָנגעהויבן חבר'ן מיט קוזאן. אין אן אינטערוויו, וואס ער האט אנומלט געהאט מיט פּויערס פאר שטייער, האט ער צו זיי גערעדט אין קוזאס שפּראך . . .

עס מאכט ניט אויס זוער עס זאל ניט רעגירן אין רומעניע, איז אבער פאר דער רעגירונג דארטן דער אנטיסעמיטיזם א גוטער גע שעפט. ווען אפילו מען מוז פאר אויסלאנד מאכן דעם אנשטעל פון קאמף קעגן דעם אנטיסעמיטיזם, שטיצט מען אים אבער אין לאנד גו פא. ווי דעם בעסטן בליץ אפּליטער קעגן דעם צארן פון די עדרריקטע אן בארויבטע מאסן פון קראוסטע און אומפּעאיקע רעגירונגען.

אן אזוי איז די לאגע אויך אין אנדערע מזרח אייראָפּייאישע לענדער, באמש צו דער פּאליטישער פּארדרבנקייט פון רומעניע קאן קומען וועד דערגרייכן. אבער אם הערן מיר אפילו פון לאטווייע, וואו דער רעגירונג איז פאר העלטנסמעסיק פריי פון אנטיסעמיטיזם, ווי מען זוכט דארטן וואר פון דער שולד פאר דעם שווערן קרייזס אין לאנד אויף די אידן. א לאקאלער "קוריאו" איז, וואס דער קאמפּיין קעגן די אידן, אנגעפירט פון א לאטווישער ציטונג, ווערט פינאנסירט פון א אידישן משומד. איצט איינער פון די רייכסטע מענשן אין לאטווייע.

אויב דא ווערט דער אנטיסעמיטישער קאמפּיין אנגעפירט ניט פון דער רעגירונג, איז אבער זיין ציל דער זעלבער: אָפּצייען די אייפ מערקזאמקייט פון דער באפעלקערונג פון די רייכע מענשן וואס לעבן אין משוגע'נעם ריכטס בעת דאס פאלק גייט אויס פון הונגער, אין אנ וועגן זייער צארן אויף די אידן.

קאן מען איבערצייגן די פינסטערע מאסן, וואס פאר אן אומזי עס איז צו באשולדיגן די אידן אין פאראורזאכן דעם וועלט קריזיס? קיינער ליידט ניט אזוי שווער פונ'ם קריזיס, ווי די אידן. ניט נאר אין פּויין, אין רומעניע, אין ליטע, לאטווייע און א. וו. שטייען די אידן מיט דער עקשטער רייע פון די פאראהנגעדטע מאסן, אויפ'ן שוואך פון אונ טערגאנג. נאר אפילו אין די לענדער וואו די אידן זיינען תמיד געשטאנען אויף א העכערער עקאָנאָמישער מדרגה, ווי אין דייטשלאנד און א אמעריקע, זיינען זיי פונ'ם קריזיס שווערער געבראָפן געווארן, ווי וועד כער ס'איז אנדער טייל פון דער באפעלקערונג.

די פינסטערע מאסן איז שווער דערינגן איבערצייגן. זיי וועלן לייכטער פארשטיין די אנטיסעמיטישע העצעס. אין אזא שווע דער לאגע ווי זיי געפינען זיך איז מען ניט געניגנט צו פּראטעסטן זיך, און מען שלאגט אויף דער ליגיע פון לייכטסטן ווידערשטאנד, — איבער די אידן.

אין אין דייטשלאנד איז דער געפערלעכער וואוקס פונ'ם היטלערזיזם, נאטירלאך, אויך א פּראָדוקט פון דער שווערער עקאָנאָמישער לאגע אין לאנד: דער היטלערזיזם אין אלע זיינע פּאראצווייגונגען, איינ שליסנדיק דעם סטודענטישן.

אויף דעם אינטערנאציאָנאלן סטודענטישן צוזאמענפאר אין האלאק, באמאטשזעטס, איז די טעג געשטאנען א דייטשער סטודענ טישער פּארטרעטער אין געפּרואוט באו עכטיקן דעם אנטיסעמיטיזם פון די דייטשע סטודענטן דערמיט. וואס אידן דרינגען צו טיף אריין אין די דייטשע קולטורעלע געביטן, די דייטשע סטודענטן, הייסט עס, האבן מורא. די אידן זאָרן חלילה ניט פּאראידישן זייער דייטשע קולטור.

אז דאס איז ניט מער ווי א דינגערישער איסרייד פאר לייטן איז אפּגערעדט. ווי לאנג איז עס געווען אין דייטשלאנד, אין ס'איז נאָך איצט דאס זעלבע אין אייניקע אנדערע לענדער, אז די אנטיסעמיטן האבן פאר זייער אויטרייד געהאט די אידישע איזאָלאציע אין אפּזונ דערונג פון דער אנגעמיינער קולטור!

אין דער אייסרייד האבן קיין משמשות ניט. דער אנטיסעמיטיזם אין זיינע שארפע פארמען איז א פּראָדוקט פון קאָנאָמישע באדינגונ גען, און פון באשטימטע פּאליטיק צו וואדרפן די אחרות אויף אזעלכע וואס קאנען זיך אמווייניקסטנס באשיצן. די אנטיסעמיטן דארפן אי גנטלאך די אידן האבן ניטיק אום לעבן פאר זייערע ציל. אין אפשו דערפאר דערלאזן ניט אייניקע אנטיסעמיטישע רעגירונגען צו זייע פּרישטענדיקער אויסראטונג . . .

דער קריזיס האט פארשארפט דעם אנטיסעמיטיזם אומעטום. און זיין אפּשוואכונג וועט קומען מיט דער פאר בעסערונג פון דער אלגעמיינער עקאָנאָמישער לאגע.

אבער כדי די אידן זאָרן ניט זיין אזא לייכטע צייטברעק פאר ד אנטיסעמיטישע פייד, מוזן זיי איבערבייגן זייער עקאָנאָמישן לעבן אויף אזא אופן, אז זיי זאָרן ניט שטיין תמיד צווישן אין באפן די קרעפ. וואס זיינען באמת געצילט פאר אנדערע . . .

אומבאקאנטע דערציילונגען פון א שפּתי צבי'ניק

(ספּעציעל פאר "דאס אידישע וואָרט")
פון ש. ערנסט

חומיין דושאהיר ביי, דער שרייבער פון די קליינע דערציילונגען איז איינער פון די אנגעזעענסטע פירער פון די "דאנמעס" — די ריכטיקע אפּשטאמער פון די שבתי'צבי'ניקעס. וועלכע גרופּירן זיך דער עיקר אין קאנסטאנ'טינאפּאל און סמירנע. די דאזיקע סעקטע האט פון זיך אריינגענעבן א סך רעגירונגס מיניסטאָרן און באדייטנדע פּאליטיקער אין טערקיי. זיי ווערן אבער וואס אמאל ווייניקער. נאָך פאר דער וועלט־מלחמה האבן זיי זיך אָנגעהויבן צו אסימילירן מיט דער טערקן, טיילווייז אויך מיט די אידן. הייגט צו טאָג נעפינען זיך נאָך ביי א דריי הונדערט פון דער סעקטע, וועלכע האלטן נאָך שטארק פון שבתי־צבי'ען מיט זיין תורה, זיינען זיך מתחתן נאר מיטן איינענעם שטאם, און כאראקטעריסטיש — זיי שנעל א זאג געטאן — די רעגירונג וועט געבן יעדן פרימארגן וואריטן זוף . . . א בעט וועל איך האבן וואו דעם קאפּ צו ליגן . . . ס'א פרייד, ווי גוט דאס וועט זיין!

ארימע נעבאך! וויפל שפּאט עס וואר דיר נאך אז, די ביזט א שפּיל־בעל פאר די נידערריקסטע תאוות — צוליב א וואָרימע זוף טראגט עס דיך! ? . . .

דאס פּארפּוילטע העכטל

שוין א גוטע שעה ווי זיי פארן זיך אין ים, ארבעטן און שרייען צוזאמען.

איך קוק זיך איין צו זיי פון דער ווייטן, ענדלאך אלס באלוינונג צו זיי־ער שווערע פּראצע — האבן זיי ארויס־געצויגן אויפן בערעגיס דעם פאנג־פיש. זיי האבן אנגעפיולט מיט פיש די גרויסע קערב. זיי האבן אנגעגאפן פולע בלעכן מיט וואסער און האבן אנגעהויבן צו רייניגן די פיש, סאר־טירן זיי יערן צו זיין מין.

לעבן איינעם אן אלטן פישער האב איך זיך אויגקגעשטעלט און איך האב זיך איינגעקוקט צו זיין ארבעט, די לאנגע יאָרן פון ארבעט און פּראצע סיי אין די זוניקע טעג און די קאל־טע נעכט האבן ארייגגעמאַרשטשטע זיין פארברוינט פּנים. און אט ויצט ער זיך אן איינגעבויגענער און סאר־טירט פון פיש צו פיש. מיטאמאל זע איך ווי ער האט דערטאפּט א פאר־פוילטע . . . אוא צערוסן־צעביסענע — ער וועט זיכער עס אויעקוואַרפן פארן הונט — טראכט איך זיך אין הארצן — און ווער ווייס צו דער הונט וועט עס נאך וועלן א שמעק טאָן?

ווען דער אלטער פישער האט זיין ארבעט געענדיקט — האט ער צוגערו־פען זיין קליינעם אייניקל, אים דער־לאנגט דאס פארפוילטע העכטל. און ער האט א זאג געטאן: — נא דיר, נעם עס אין שטוב אריין!

הייסט עס, פאר דעם אלטן מאן, וואס האט שוין דערגרייכט באלד דעם סוף פון זיין צווייטע העפט יארן — צוזאמען מיט זיין ארימער פאמי־ליע — האט שוין נישט געקלעקט א גאנצע געזונטע העכטל?

אט דער אומגליקלאכער, וואס אר־בעט אין דערפאר, אין ביזט א שפּיל־בעל פאר די נידערריקסטע תאוות — צוליב א וואָרימע זוף טראגט עס דיך! ? . . .

שוין א גוטע שעה ווי זיי פארן זיך אין ים, ארבעטן און שרייען צוזאמען.

איך קוק זיך איין צו זיי פון דער ווייטן, ענדלאך אלס באלוינונג צו זיי־ער שווערע פּראצע — האבן זיי ארויס־געצויגן אויפן בערעגיס דעם פאנג־פיש. זיי האבן אנגעפיולט מיט פיש די גרויסע קערב. זיי האבן אנגעגאפן אויף דער סעקרעטאר פון דעם פירסט אוטכאמסקי, וועלכער פלעגט זיין א בן בית אין דעם רוסישן קייזערלאנד. הויף ניט איבער א פאר אינטערעסאנ־טע פרטים וועגן דעם הויף לעבן, ווער־כע זיינען נאָך ביז אהער אין ערגעץ ניט פאראפּענטלאכט געווארן.

— איינמאל דערציילט דער דער־מאנטער סעקרעטאר דימיטרי דראגאָ־נאָוו — זיינען געמאלדן געווארן קיין צארסקאיע סעלאָ, וואו די קייזערלאָ־כע פאמיליע האט דאמאלסט זיך גע־פונען, א סך נעסט אויף א באנקעט. צווישן די נעסט האט זיך אויך געפון־נען דער פירסט אוכטאמסקי, וועלכער איז געקומען אויפן באנקעט צוזאמען מיט זיין סעקרעטאר דראגאנאָוו'ן.

נאָכן באנקעט האט די צארין זיך אנגעגעבן מיט די נעסט, כדי צו באר־זוכן די קינדער, ווי זיי פלעגן גיין. די קינדער פון דעם צאר האבן פאר־טאָן א גאנצע רייע ציטערן אין אין פלעל פון דעם קייזערלאכן שלאס. דער טאָטע אלעקסאנדער האט דארט געהאט זיין איינן שלאף צימער. ער איז דאר־מאלסט נאָך געווען א קליין קינד פון א יאר פיר. די צארין האט שטילערהייד געעפנט די טיר, כדי דאָ סקינד־נישט צו וועקן פון דעם שלאף. אריינ־קומענדיק אין דעם צימער אין איר קומענדיק אויפן אויפמאכנדיק דעם אויפמאכנדיק געווארן, פארוואס עס גע־פינט זיך דארט נישט די דיינערן. מיט א קראפטיק הארץ איז זי צוגעלאפן צו דער טיר בעט פון דעם טראָן פאלגער. די בעט איז געווען לייריק.

די צארין האט זיך באלד אריינטירט אז עס איז דאָ געשעען עפּעס אן אומגליק, זי איז ארויס פון דעם לייר־דיקן צימער אויפן קאָרידאָר, וואו זי האט געטראפן א דינער, זי האט אים אין א פאר ווערטער דערציילט, וואס עס איז געשעען. איינגער האט זי ניט צוגעקוקט ווייל, זי האט אנגעהויבן צו פאמיזרן אין זי איז באלד אריינגע־פאלן אין חלשות.

דער דינער איז באלד ארויס אין דרויסן און ער האט אלאמירט די וואך; דער דינער צוזאמען מיט א פאר לאקאיען. אין די וואך זיינען זיי צעלאפן איבערן גארטן אין זיי האבן אנגעהויבן צו זוכן. ערגעץ אין א פארוואָרפענעם ווינקל, האבן זיך צווי שען גערוכטע בויטער דערהערט דאס אמעריקאנע שריען און ווייגען פון א קינד. ווען זיי זיינען צוגעקומען צו דעם האבן זיי געטראפן דעם טראָן פאלגער אלעקסיי ניקאָלאיעוויטש אין א דעק, ער האט דערציילט אז מען איז ארויס צו אים אין צימער אז מען האט אים ארויסגעשלעפּט פון בעט. ווען ער האט טענוואלט אנהויבן צו שרייען האט מען אויף אים ארויפ־געוואָרפן א דעק און אים פארשטעלט דאס מויל אזוי, אז ער האט געמוזט שווייגן, וואס עס איז ווייטער מיט אים געשען, האט דער קליינער צארעוויטש נישט געוואוסט.

מען האט באלד דורכגעפירט א גע־נוי אז ספּארשונג, מען האט דורכגע־נישטערט דעם גאנצן גארטן, מען האט אבער קיינעם נישט געפונען. די וואך ארמאנט איז מיט א שמייכל אויפ־די ליפן — אז זי האט חיינט גע־קאנט דערגיין ביז צום באדאיף פון טושינגעליקוי אז זי איז נישט מיד געווארן? — אין דערביי האט ער נאך מער געשטאנען גרעפערע טריט — פון זיך אז אפ אן א סומן אזוי? — הופּס אויפ אן א סומן פון ערגערניש די פרוי — דאמאלסט האט נאך קיינער קיין האנט נישט אויפגעהויבן צו שלאגן אין אנדערע. — אין דער מאטראס.

איך בין געפארן פון "כיסאר" קיין "קאנגיוישע", אן אלטער מאטראס האט מיט אלע זיינע ארימע כחות גע־שפּארט דעם לייטענטענעם זעגל און אלטע, שווערע שיפל געשלעפּט קעגן שטראָם. די קליינע כוואליעס האבן נאטירלאך געשטערט דעם גאנג פון דער שיפל אין האבן אויסגעמאטערט ביז גאר דעם אלטן מאטראס. נישט קוקנדיק וואס דער פארנאכט איז גע־ווען קיל און פייכט — האט דער אל־טער דאך אראפּגעווארפן פון זיך זייר־נע אויבערשטע קלייידער. ער איז גע־בליבן אין דער הויזער אויפגעשפּיגל־טער העמד. עס האט זיך ארויסגעזע־ען זיין איינגעפאלענער חרוב'ער קערי־פּער, וועלכער האט געציטערט אן געאטעמט שווער. דאס פּנים האט זיך גערוילט אן דער שווייס דאס זיך געגאנען פון זיין צעקנייטשט־פארחאר־טעוועטן פּנים, ווי לערער און דער הארינער, גרויער ברוסט אריין, אויף דעם הייסן לייב, וואס האט געברענט פון שווייסיקער היץ.

פאר א שטיקל בריוט האט ער, גע־באד, געהארעוועט, געפירט אין דעם ארט, וואו איך האב באדארפט — מיר מאן פון געערבטקייט און יור־שר. וואס האט זיך אזוי בדיים צע־ליינט אין זיין שיפל.

פונדעסטוועגן האב איך נאָך אין דעם אלטן מאטראס געפונען עפּעס א זאך, וואס האט נאָך אין מיר דער־וועקט א קנאה צו אים: ווען ער האט דאס מויל געעפנט און אנגעהויבן דער־דען — האט ביי אים א בליק גע־טאָן א שורה נאנצע ציינער, אזעל־כע ווייסע, שטארקע . . .

— אוי, פּאטער — האב איך א זאג געטאן — דיינע ציינער — זאל־דער אללא באשירמען, זיינען דאך אזעלכע געזונטע און שטארקע.

דער אלטער איז ווי ניט געטראפן גע־ווארן פון די רייד, עס האט זיך אין דער רגע א טראָג דורכגעגעבן פאר אים זיין ביטערער מזל. ער איז אזוי פאר'משפּט תמיד, ער איין יאר אויס צו שלעפּן דיי ענגלען איבער דיי וואר־סערן, — ער האט זיך ארומגעזעען, ווי איך וואלט געווען דער, וואס האט אים אנטפּרעקט זיין פארפינסטערטן לעבן.

—און וואס זאל מען טאָן? — האט דער אלטער געענטפערט — איך האב אבער צופיל מיינע ציינער אין רייניקייט געהאלטן . . .

דער מאטראס

איך בין געפארן פון "כיסאר" קיין "קאנגיוישע", אן אלטער מאטראס האט מיט אלע זיינע ארימע כחות גע־שפּארט דעם לייטענטענעם זעגל און אלטע, שווערע שיפל געשלעפּט קעגן שטראָם. די קליינע כוואליעס האבן נאטירלאך געשטערט דעם גאנג פון דער שיפל אין האבן אויסגעמאטערט ביז גאר דעם אלטן מאטראס. נישט קוקנדיק וואס דער פארנאכט איז גע־ווען קיל און פייכט — האט דער אל־טער דאך אראפּגעווארפן פון זיך זיי־נע אויבערשטע קלייידער. ער איז גע־בליבן אין דער הויזער אויפגעשפּיגל־טער העמד. עס האט זיך ארויסגעזע־ען זיין איינגעפאלענער חרוב'ער קערי־פּער, וועלכער האט געציטערט אן געאטעמט שווער. דאס פּנים האט זיך גערוילט אן דער שווייס דאס זיך געגאנען פון זיין צעקנייטשט־פארחאר־טעוועטן פּנים, ווי לערער און דער הארינער, גרויער ברוסט אריין, אויף דעם הייסן לייב, וואס האט געברענט פון שווייסיקער היץ.

פאר א שטיקל בריוט האט ער, גע־באד, געהארעוועט, געפירט אין דעם ארט, וואו איך האב באדארפט — מיר מאן פון געערבטקייט און יור־שר. וואס האט זיך אזוי בדיים צע־ליינט אין זיין שיפל.

פונדעסטוועגן האב איך נאָך אין דעם אלטן מאטראס געפונען עפּעס א זאך, וואס האט נאָך אין מיר דער־וועקט א קנאה צו אים: ווען ער האט דאס מויל געעפנט און אנגעהויבן דער־דען — האט ביי אים א בליק גע־טאָן א שורה נאנצע ציינער, אזעל־כע ווייסע, שטארקע . . .

— אוי, פּאטער — האב איך א זאג געטאן — דיינע ציינער — זאל־דער אללא באשירמען, זיינען דאך אזעלכע געזונטע און שטארקע.

דער אלטער איז ווי ניט געטראפן גע־ווארן פון די רייד, עס האט זיך אין דער רגע א טראָג דורכגעגעבן פאר אים זיין ביטערער מזל. ער איז אזוי פאר'משפּט תמיד, ער איין יאר אויס צו שלעפּן דיי ענגלען איבער דיי וואר־סערן, — ער האט זיך ארומגעזעען, ווי איך וואלט געווען דער, וואס האט אים אנטפּרעקט זיין פארפינסטערטן לעבן.

—און וואס זאל מען טאָן? — האט דער אלטער געענטפערט — איך האב אבער צופיל מיינע ציינער אין רייניקייט געהאלטן . . .

וואָרימע זוף

די צייט פון דאוונען איז שוין לאנג אנגעקומען, און איך גיי זיך אזוי אויף דעם באדאראף פון זשאנאלי אונאלא. אין דער נאס זעט מען קיינעם נישט אן אחוץ אייניקע קינדער. מיט־אמאל דערהער איך הינטער זיך פיס־טריט, און עפּעס א שמועס פארנעמען מיינע אויערן, וואס אמאל מערער, גע־ענטער. — און אט זיינען זיי שוין פארביי מיר: צוויי מענער געקליי־דעט אין לאנגע הויזן, עס באגלייט זיי א פארטיסאן — און הינטער זיי איילט זיי נאָך א פרוי און וויל זיי דוקא דערגרייכן. אלע ריידן אינאיי־נעם און אן אפּהאלט. די פרוי וויל איבערשרייען אלעמען אין קלאנג זיך, אז זי איז פארטאטערט, און צו וואס אזן זיי זיך אזוי? דער פּאליסמאן ערמאנט איר מיט א שמייכל: אז זי די איז האט חיינט גע־קאנט דערגיין ביז צום באדאראף פון טושינגעליקוי אין זי איז נישט מיד געווארן? — אין דערביי האט ער נאָך מער געשטענדיקט גרעפערע טריט — פון אן אנדערן אויפן אויפן? — הופּס אויפ אן א סומן פון ערגערניש די פרוי — דאמאלסט האט נאָך קיינער קיין האנט נישט אויפגעהויבן צו שלאגן אין אנדערע. — אין דער מאטראס.

איך בין געפארן פון "כיסאר" קיין "קאנגיוישע", אן אלטער מאטראס האט מיט אלע זיינע ארימע כחות גע־שפּארט דעם לייטענטענעם זעגל און אלטע, שווערע שיפל געשלעפּט קעגן שטראָם. די קליינע כוואליעס האבן נאטירלאך געשטערט דעם גאנג פון דער שיפל אין האבן אויסגעמאטערט ביז גאר דעם אלטן מאטראס. נישט קוקנדיק וואס דער פארנאכט איז גע־ווען קיל און פייכט — האט דער אל־טער דאך אראפּגעווארפן פון זיך זיי־נע אויבערשטע קלייידער. ער איז גע־בליבן אין דער הויזער אויפגעשפּיגל־טער העמד. עס האט זיך ארויסגעזע־ען זיין איינגעפאלענער חרוב'ער קערי־פּער, וועלכער האט געציטערט אן געאטעמט שווער. דאס פּנים האט זיך גערוילט אן דער שווייס דאס זיך געגאנען פון זיין צעקנייטשט־פארחאר־טעוועטן פּנים, ווי לערער און דער הארינער, גרויער ברוסט אריין, אויף דעם הייסן לייב, וואס האט געברענט פון שווייסיקער היץ.

פאר א שטיקל בריוט האט ער, גע־באד, געהארעוועט, געפירט אין דעם ארט, וואו איך האב באדארפט — מיר מאן פון געערבטקייט און יור־שר. וואס האט זיך אזוי בדיים צע־ליינט אין זיין שיפל.

פונדעסטוועגן האב איך נאָך אין דעם אלטן מאטראס געפונען עפּעס א זאך, וואס האט נאָך אין מיר דער־וועקט א קנאה צו אים: ווען ער האט דאס מויל געעפנט און אנגעהויבן דער־דען — האט ביי אים א בליק גע־טאָן א שורה נאנצע ציינער, אזעל־כע ווייסע, שטארקע . . .

— אוי, פּאטער — האב איך א זאג געטאן — דיינע ציינער — זאל־דער אללא באשירמען, זיינען דאך אזעלכע געזונטע און שטארקע.

דער אלטער איז ווי ניט געטראפן גע־ווארן פון די רייד, עס האט זיך אין דער רגע א טראָג דורכגעגעבן פאר אים זיין ביטערער מזל. ער איז אזוי פאר'משפּט תמיד, ער איין יאר אויס צו שלעפּן דיי ענגלען איבער דיי וואר־סערן, — ער האט זיך ארומגעזעען, ווי איך וואלט געווען דער, וואס האט אים אנטפּרעקט זיין פארפינסטערטן לעבן.

—און וואס זאל מען טאָן? — האט דער אלטער געענטפערט — איך האב אבער צופיל מיינע ציינער אין רייניקייט געהאלטן . . .

וואָרימע זוף

די צייט פון דאוונען איז שוין לאנג אנגעקומען, און איך גיי זיך אזוי אויף דעם באדאראף פון זשאנאלי אונאלא. אין דער נאס זעט מען קיינעם נישט אן אחוץ אייניקע קינדער. מיט־אמאל דערהער איך הינטער זיך פיס־טריט, און עפּעס א שמועס פארנעמען מיינע אויערן, וואס אמאל מערער, גע־ענטער. — און אט זיינען זיי שוין פארביי מיר: צוויי מענער געקליי־דעט אין לאנגע הויזן, עס באגלייט זיי א פארטיסאן — און הינטער זיי איילט זיי נאָך א פרוי און וויל זיי דוקא דערגרייכן. אלע ריידן אינאיי־נעם און אן אפּהאלט. די פרוי וויל איבערשרייען אלעמען אין קלאנג זיך, אז זי איז פארטאטערט, און צו וואס אזן זיי זיך אזוי? דער פּאליסמאן ערמאנט איר מיט א שמייכל: אז זי די איז האט חיינט גע־קאנט דערגיין ביז צום באדאראף פון טושינגעליקוי אין זי איז נישט מיד געווארן? — אין דערביי האט ער נאָך מער געשטענדיקט גרעפערע טריט — פון אן אנדערן אויפן אויפן? — הופּס אויפ אן א סומן פון ערגערניש די פרוי — דאמאלסט האט נאָך קיינער קיין האנט נישט אויפגעהויבן צו שלאגן אין אנדערע. — אין דער מאטראס.

מודות פון דעם אמאָליקן רוסישן הויף לעבן

ווי אזוי מען האט אמאָל ארויסגעגנבעט דעם טראָן פאָלגער אלעקסיי — דעם טראָן פאָלגערס געטרייער דינער. — די ענגלישע שפּיאָנען אין דער סוויטע פון די צארן

(ראָמאנאָוו) פון דער צארין, אזוי, אז דער רויבער האט נישט געהאט קיין צייט צו צוגעשטעלט צו דער גרעב ענגלאנד. פונדעסטוועגן האט דער צאר נישט געקאנט פועל'ן אז די צארין זאָל באזייטיגן די אויסלענדערס און זיך באדרינגען מיט רוסישע הויף דאמען, דאס איז געווען אויף דער לעגע, אז דער מאנ־ארכיסט אקסענט, אז דאס איז אלעס